

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

NATIONAL INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH

DRŽAVNI PROGRAM
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH
SPREMENB IN RAKA NA
DEBELEM ČREVESU IN DANKI

PROGRAMSKI SVET
Programa za zgodnje odkrivanje
raka debelega črevesa in danke

Z A P I S N I K

1. seje Programskega sveta Programa Svit, ki je potekala v torek, **13. aprila 2010 od 17.30 do 20.30 ure** v prostorih Programa Svit, Tehnološki park 24, Ljubljana, 4. nadstropje.

PRISOTNI ČLANI PS:

- prof.dr. Bojan Tepeš, dr. med. spec.,
- dr. Milan Stefanovič, dr. med. spec.,
- Blanka Mikl Mežnar, dr. med. spec.,
- dr. Vaneja Velenik, dr. med. spec.,
- doc. dr. Franc Jelenc, dr. med. spec.,
- prof. dr. Borut Štabuc, dr. med. spec.,
- prof. dr. Aleksandra Markovič Predan, dr. med. spec.,
- doc. dr. Matej Bračko, dr. med. spec.,
- Jožica Maučec Zakotnik, dr. med. spec.

OSTALI PRISOTNI:

- Maja Marolt Mušič, dr. med. spec.,
- mag. Ibrahim Edhemović, dr. med. spec.,
- prof. dr. Mirko Omejc, dr. med. spec.,
- Dominika Novak Mlakar, dr. med. spec.,
- Irena Debeljak,
- Karin Kasesnik,
- Marjeta Keršič-Svetel,
- Simona Kapus

OPRAVIČENO ODSOTNI:

- prof. dr. Stane Repše, dr. med.,
- dr. Janja Ocvirk, dr. med.,
- dr. Snježana Frković Grazio, dr. med.

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

NATIONAL INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH

DRŽAVNI PROGRAM
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH
SPREMENB IN RAKA NA
DEBELEM ČREVESU IN DANKI

Sejo Programskega sveta Programa Svit je vodila Jožica Maučec Zakotnik, dr. med. spec., vodja Programskega sveta Programa Svit, predstojnica Centra za preprečevanje kroničnih bolezni CINDI po naslednjem **DNEVNEM REDU**:

1. Seznanitev članov Programskega sveta s poročilom Programa Svit za leto 2009 in s potekom izvajanja programa (poročevalki Dominika Novak Mlakar in Marjeta Keršič Svetel)
2. Zagotavljanje in spremljanje kakovosti v Programu Svit
 - a. Evropske smernice za zagotavljanje kakovosti presejalnih programov kolorektalnega raka in Smernice za zagotavljanje kakovosti v Programu Svit (poročevalka Karin Kasesnik)
 - b. Izvajanje nadzora kakovosti kolonoskopskih centrov (poročevalca Milan Stefanovič in Bojan Tepeš)
 - c. Zagotavljanje kakovosti nadaljnje diagnostike in zdravljenja bolnikov z rakom debelega črevesa in danke - priprava smernic in algoritmov obravnav (poročevalci Maja Marolt Mušič, Ibrahim Edhemović/Mirko Omejc, Vaneja Velenik, Matej Bračko)
3. Izobraževanja v Programu Svit v letu 2010 (poročevalka Jožica Maučec Zakotnik)
4. Strategije za zvečanje odzivnosti ciljne populacije v Programu Svit (poročevalka Marjeta Keršič Svetel)
5. Tekoča problematika: kapacitete izvajanja kolonoskopij, komplikacije, sedacija ob kolonoskopiji, sledljivost stadija odkritega RDČD
6. Razno

Predsednica Programskega sveta Programa Svit je pozdravila navzoče in jih seznanila s predlogom dnevnega reda. Pripomb na predlagani dnevni red ni bilo.

Seja se je pričela s poročilom ga. Novak Mlakar, dr. med. spec. o delu Programa Svit za leto 2009 in potekom izvajanja programa: analiza podatkov odzivnosti vabljenе populacije Programa Svit, podatki izvedenih kolonoskopij in izsledki histopatološke analize biološkega materiala, odvzetega med kolonoskopijami. Analiza je zajemala podatke za obdobje od 17.4.2009 do 31.12.2009.

Analiza prvega četrletja 2010 je v pripravi.

Na pripombe nekaterih članov Programskega sveta, da je odstotek vključenih v Program Svit nizek, je ga. Keršič-Svetel odgovorila, da odzivnost ni slaba, ker gre za nov program in ker se od ljudi pričakuje popolnoma novo vedenje. Za vključitev v program je namreč potrebno storiti kar nekaj korakov (vrnjena podpisana pristopna izjava, vrnjeni vzorci blata, odziv na kolonoskopijo, če je test na prikrito krvavitev v blatu pozitiven), največja težava pa je v tem, da se ljudje zelo bojijo kolonoskopije.

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

NATIONAL INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH

DRŽAVNI PROGRAM
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH
SPREMENB IN RAKA NA
DEBELEM ČREVESU IN DANKI

Za povečanje odzivnosti bi morali del bremena osveščanja prenesti na splošne zdravnike. Prof. Markovič Predan je bila mnenja, da bi bilo smiselno zadolžiti lokalnega gastroenetrologa, oziroma organizirati ekipe na terenu. Splošni zdravniki bi morali biti po besedah ga. Maučec Zakotnik, dr. med. spec. tisti, ki bi pomagali neodzivnike na kolonoskopijo prepričati, da jo je morda življenjskega pomena, da jo čim prej opravijo. Ključnega pomena je tudi postavljanje mrež osveščanja glede pomembnosti vključitve v Program Svit na lokalni in regionalni ravni.

V aprilu Program Svit organizira izobraževanja in sicer za zdravstveno vzgojne centre, zavode za zdravstveno vzgojo in odgovorne regijske zdravnike. V času 15., 16. in 19. aprila bo potekalo strokovno usposabljanje za zdravstvene delavce pooblaščenih presejalnih kolonoskopskih in patohistoloških centrov Programa Svit.

Ad 1 – Za dvig odstotka odzivnosti za vključitev v Program Svit morajo splošni zdravniki, zdravstveni domovi, zdravstveno vzgojni centri in zavodi za zdravstveno varstvo prevzeti pomembno vlogo osveščanja ciljne populacije.

Od sredine februarja dalje se je močno povečala promocija Programa Svit v različnih medijih. Nekateri prisotni so bili mnenja, da je reklame še premalo, oziroma ni dovolj učinkovita. Ga. Keršič-Svetel je pojasnila, da IVZ RS za promocije ne namenja veliko sredstev, dobra reklama pa ni poceni. Prof. dr. Markovič Predan je povedala, da se ji zdi nedopustno, da je potrebno za promocijo državnega presejalnega programa plačevati, saj bi tovrstni oglasi morali biti brezplačni.

Po mnenju prof. dr. Tepeša bi morali v medijih sprožiti čim več zgodb o uspehu – zgodb ljudi, ki jim je Program Svit rešil življenje. Ga. Keršič-Svetel se je strinjala, da je to zelo močno orožje, da pa je težko najti ljudi, ki bi bili pripravljeni o tem javno spregovoriti.

Glede komuniciranja z javnostjo je ga. Keršič-Svetel povedala tudi, da z ekipo na terenu pri ljudeh opažajo nekaj splošnih predsodkov: mnenje o slovenskem zdravstvu na splošno ni preveč dobro, ljudje ne vidijo smisla, da bi se vključili v preventivni zdravstveni program, če nimajo težav z zdravjem in če se dobro počutijo, največjo težavo pa ekipa na terenu vidi v tem, da med ljudmi vlada splošen strah pred kolonoskopijo (kar je tudi najtežje obvladljivo).

Prof. dr. Tepeš je dodal, da tudi sam pri svojem delu opaža tako strah pred kolonoskopijo kot tudi strah pred pozitivnim testom na prikrito krvavitev v blatu. Prof. dr. Štabuc je dejal, da je pomembno obdržati pozitivno naravnost in da bi bilo smiselno aktivirati vse sloje prebivalstva, tudi v političnih sferah, cerkvi, nevladnih organizacijah in podobno. Ga. Maučec, Zakotnik, dr. med. spec. je omenila, da je v načrtu tudi snemanje dokumentarne oddaje o Programu Svit.

Da je delovanje Programa Svit smiselno in uspešno ne glede na trenuten odstotek odzivnosti, se je strinjal tudi doc. dr. Bračko – veliko patohistoloških najdb je namreč karcinom v začetnem stadiju bolezni.

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

NATIONAL INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH

DRŽAVNI PROGRAM
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH
SPREMENB IN RAKA NA
DEBELEM ČREVESU IN DANKE

Ad 2 – Nadaljnja diagnostika in napotovanje pacientov z rakom debelega črevesa in danke, odkritega v Programu Svit, mora bit transparentna in sledljiva. Za napotovanje na nadaljnje zdravljenje mora poskrbeti gastroenterolog, ki je kolonoskopijo opravil. Na napotnici mora pisati, da gre za Svitovega pacienta in kasneje tudi pridobiti patohistološke izvide, ki se jih posreduje v Center Svit.

Trenutno Program Svit nima vseh povratnih informacij o vseh primerih karcinoma, ki so bili odkriti v Svit in se nadalje zdravijo izven Svita, je izpostavil prof. dr. Tepeš. Ga. Debeljak je povedala, da je v splošnem diagnostika izvedena, se pa pri mnogih pacientih zgodi, da so napoteni nazaj k osebnemu zdravniku. Ga. Novak Mlakar, dr. med. spec. je kot zgled izpostavila Tamaro Marušič, dr. med. spec. iz Splošne bolnišnice Izola, ki v Center Svit redno pošilja vso dokumentacijo pacientov z odkritim rakom debelega črevesa in danke, odkritega v Programu Svit.

Ad 3 – V Programu Svit odkriti pacienti z rakom danke morajo biti na nadaljnje zdravljenje napoteni v enega od treh kirurških centrov: Univerzitetni klinični center Ljubljana, Onkološki inštitut Ljubljana in UKC Maribor.

Dr. Omejc je izpostavil dejstvo, da izvidi v informacijskem sistemu Programa Svit za kirurge niso najbolj uporabni, saj na osnovi opisa ne morejo vedeti, kje točno se nahajajo lezije. Zaprozil je za dodaten opis odkritih lezij, ki naj jih posredujejo gastroenterologi.

Ad 4 – Programski svet potrdi gradiva za izvajanje nadzora kolonoskopskih centrov in standarde kakovosti.

Ga. Maučec Zakotnik, dr. med. spec. je poudarila, da bi bilo potrebno, da komisija za strokovni nadzor pooblaščenih kolonoskopskih centrov čim prej prične s svojim delom. Komisijo sestavljajo prof. dr. Tepeš, dr. Stefanovič in prof. dr. Štabuc – vsak kolonoskopski center bo dobil kontrolo vsaki dve leti. Nadzor se bo začel izvajati v tistih pooblaščenih kolonoskopskih centrih, za katere imamo informacijo, da so se pojavile določene težave. Tega se bo potrebno lotiti previdno, saj Program Svit nima neomejenega števila izvajalcev.

Dr. Stefanovič je predlagal, da bi se v prihodnosti kazalo dogovoriti za navzkrižni nadzor z Italijani in Avstrijci.

Dodatno bo Program Svit za sledenje kakovosti storitev po posameznih kolonoskopskih centrih pacientom po kolonoskopiji pošiljal Vprašalnike po kolonoskopiji o zadovoljstvu z opravljeno kolonoskopijo.

V nadaljevanju so ga. Marolt Mušič, dr. med. spec, mag. Edhemović, dr., med. spec., prof. dr. Omejc, dr. Velenik in doc. dr. Bračko pristonim predstavili smernice Zagotavljanje kakovosti nadaljnje diagnostike in zdravljenja bolnikov z rakom debelega črevesa in danke s področja radiologije, kirurgije in patologije.

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

NATIONAL INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH

DRŽAVNI PROGRAM
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH
SPREMENB IN RAKA NA
DEBELEM ČREVESU IN DANKI

Pokritost z razpoložljivimi termini kolonoskopij v mariborski regiji ostaja problem. UKC Maribor kot pooblaščen kolonoskopski center še vedno ni pristopil k Programu Svit, uspeli pa smo se dogovoriti za izvedbo hospitalnih kolonoskopij.

Ga. Kasesnik je pripravila povzetek evropskih smernic raka debelega črevesa in danke, gradivo so prejeli vsi pristoni člani Programskega sveta.

Ga. Maučec Zakotnik, dr. med. spec. je napovedala, da se bodo na novembrski seji Programskega sveta smernice kakovosti Programa Svit obravnale po vzoru evropskih smernic raka debelega črevesa in danke.

Zapisali:

Dominika Novak Mlakar, dr. med., spec.

Simona Kapus

Jožica Maučec Zakotnik, dr. med. spec.
Predsednica Programskega sveta
Programa Svit